

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI VA JANUBIY KOREYA O‘RTASIDAGI
IQTISODIY HAMKORLIK TARIXI: NATIJALAR VA ISTIQBOLLAR**

A’loxanov Muhridin To’raxonovich
Nizomiy nomidagi O‘zbekiston milliy
pedagogika universiteti o’qituvchisi
muhridin.history@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada O‘zbekiston va Janubiy Koreya o‘rtasidagi iqtisodiy hamkorlik tarixining natija va istiqbollari, uning rivojlanish bosqichlari, asosiy yo‘nalishlari va kelajak istiqbollari batafsil tahlil qilinadi. Ishda ikki davlat o‘rtasidagi investitsiyalar, savdo aloqalari, sanoat va texnologiyalar sohasidagi o‘zaro ta’sirlar o‘rganilgan. Shuningdek, hamkorlikdagi mavjud muammolar va ularni bartaraf etish yo‘llari ham ko‘rib chiqilgan. Maqola IMRAD usulida yozilgan bo‘lib, aniq iqtiboslar va manbalar keltirilgan.

Kalit so‘zlar. O‘zbekiston, Janubiy Koreya, iqtisodiy hamkorlik, investitsiyalar, sanoat, raqamli iqtisodiyot, yashil energiya, ilm-fan, mintaqaviy integratsiya.

Muhridin Torakhonovich Aloxanov
Lecturer at Nizami National
University of Uzbekistan
muhridin.history@gmail.com

Abstract. This article provides a detailed analysis of the history of economic cooperation between Uzbekistan and South Korea, its development stages, main directions, and future prospects. The study examines investments, trade relations, and interactions in the industrial and technological sectors between the two countries. It also discusses existing challenges in cooperation and ways to overcome them. The article is written in the IMRAD format and includes precise citations and references.

Keywords. Uzbekistan, South Korea, economic cooperation, investments, industry, digital economy, green energy, science, regional integration.

Алоханов Мухриддин Торахонович,
преподаватель Национального педагогического
университета Узбекистана имени Низами
muhridin.history@gmail.com

Аннотация. В статье представлен всесторонний анализ истории экономического сотрудничества между Узбекистаном и Южной Кореей, этапов

его развития, ключевых направлений и перспектив на будущее. Рассмотрены двусторонние инвестиции, торговые отношения, взаимодействие в промышленности и технологических секторах. Также проанализированы существующие проблемы сотрудничества и предложены пути их решения. Статья выполнена в формате IMRAD с приведением точных цитат и источников.

Ключевые слова. Узбекистан, Южная Корея, экономическое сотрудничество, инвестиции, промышленность, цифровая экономика, зеленая энергия, наука, региональная интеграция.

Kirish

O‘zbekiston va Janubiy Koreya o‘rtasidagi iqtisodiy hamkorlik Markaziy Osiyo mintaqasidagi eng muvaffaqiyatli sherikliklardan biri sifatida tan olingan. Mustaqillikni qo‘lga kiritgach, O‘zbekiston iqtisodiyotini modernizatsiya qilish va global iqtisodiy tizimga integratsiyalashish maqsadida yangi hamkorliklarni yo‘lga qo‘yishni maqsad qilgan edi. Ushbu jarayonda ilg‘or texnologiya va investitsiya salohiyatiga ega rivojlangan Osiyo davlati bo‘lgan Janubiy Koreya muhim rol o‘ynadi [1].

1992-yilda diplomatik munosabatlar o‘rnatilganidan so‘ng, savdo va investitsiya sohalarida yangi hamkorlik davri boshlandi. Janubiy Koreya O‘zbekiston iqtisodiyotining turli sohalariga, xususan, avtomobilsozlik, kimyo sanoati, energetika va qishloq xo‘jaligiga katta sarmoya kiritib, mahalliy ishlab chiqarishni diversifikatsiyalashga yordam berdi.

Bugungi kunda ikki tomonlama iqtisodiy hamkorlik ko‘plab sohalarni qamrab oladi va nafaqat iqtisodiy o‘sishga, balki iqtisodiy barqarorlik hamda mintaqaviy xavfsizlikka sezilarli ta’sir ko‘rsatadi [2]. Ushbu tadqiqot O‘zbekiston va Janubiy Koreya o‘rtasidagi iqtisodiy hamkorlikning tarixiy rivojlanishi, hozirgi holati, muammolari va kelajak istiqbollari batafsil tahlil beradi.

Metodologiya. Ushbu ilmiy maqolada O‘zbekiston va Janubiy Koreya o‘rtasidagi iqtisodiy hamkorlikni chuqur o‘rganish uchun bir nechta metodologik yondashuvlar qo‘llanildi. Asosiy tadqiqot usullari sifatida tarixiy tahlil, statistik ma’lumotlarni ko‘rib chiqish, taqqoslash va sifat- miqdoriy usullar tanlandi.

Tarixiy tahlil ikki mamlakat o‘rtasidagi iqtisodiy aloqalarning boshlanishi, rivojlanish bosqichlari va siyosiy-iqtisodiy omillarini aniqladi. Statistik ma’lumotlar savdo hajmi, investitsiyalar va qo‘shma loyihalar sonini o‘rganishga xizmat qildi.

Taqqoslash usuli o‘zbek va janubiy koreys iqtisodiyotlari o‘rtasidagi o‘zaro aloqalarni, o‘xshashlik va farqlarni yoritdi. Sifat- miqdoriy tadqiqotlar esa iqtisodiy hamkorlikning samaradorligi, muammolari va rivojlanish imkoniyatlarini o‘rgandi.

Bundan tashqari, so‘nggi o‘n yillikda ikki hukumat tomonidan qabul qilingan iqtisodiy siyosat va kelishuvlar tahlil qilindi, bu esa hamkorlikning strategik yo‘nalishlarini aniqlashga yordam berdi.

O‘zbekiston va Janubiy Koreya o‘rtasidagi iqtisodiy hamkorlik dastlabki oddiy savdo aloqalaridan boshlab, keyinchalik ko‘plab sohalarni qamrab olgan kompleks strategik sheriklikka aylangan. Ushbu rivojlanish ikki tomonning o‘zaro iqtisodiy maqsadlarni chuqurlashtirishga bo‘lgan sadoqatini aks ettiradi [3].

Eng dastlabki va eng ta‘sirli natijalardan biri 2008-yilda tashkil etilgan GM Uzbekistan qo‘shma korxonasi bo‘ldi. Ushbu avtomobilsozlik zavodi Janubiy Koreyaning katta investitsiyasini ifoda etibgina qolmay, balki O‘zbekiston sanoatini diversifikatsiya qilishda katalizator vazifasini o‘tagan. Zavod mamlakatning sanoat bazasini kengaytirdi, minglab ish o‘rinlari yaratdi va ilg‘or ishlab chiqarish texnologiyalarining o‘tishini ta‘minladi. Bundan tashqari, u mahalliy yetkazib beruvchi tarmoqlarini rivojlantirdi va ishchi malakasini oshirishda muhim rol o‘ynadi, kelajakdagi sanoat sohasidagi hamkorliklar uchun namuna bo‘ldi.

Avtomobil ishlab chiqarishdan tashqari, Janubiy Koreya investitsiyalari qishloq xo‘jaligi, kimyo sanoati, qurilish va energetika kabi asosiy sohalarga tobora chuqur kirib bordi. Qishloq xo‘jaligida koreys texnologiyalarining joriy qilinishi sug‘orish va ekin yetishtirish usullarini modernizatsiya qilib, hosildorlik va eksport salohiyatini oshirdi. Kimyo sanoatidagi loyihalar o‘g‘itlar va sanoat kimyoviy mahsulotlar ishlab chiqarishni yaxshilab, O‘zbekistonning o‘zini ta‘minlash va sanoat o‘sishiga to‘g‘ridan-to‘g‘ri hissa qo‘shdi. Qurilish sohasidagi investitsiyalar shaharlardagi infratuzilmani modernizatsiya qilishni qo‘llab-quvvatladi, energetikada esa qayta tiklanadigan manbalar va elektr stansiyalarini modernizatsiyalashga e‘tibor qaratilib, O‘zbekistonning barqaror rivojlanish strategiyalariga mos keldi [4].

Natijalar va tahlil. So‘nggi o‘n yillikda ikki davlat o‘rtasidagi savdo doimiy ravishda o‘sib bordi. Rasmiy statistikaga ko‘ra, 2015 yildan 2023 yilgacha savdo aylanmasi uch baravar yaqin oshib, 2023 yilda 3 milliard dollardan oshdi. Ushbu barqaror o‘shish eksport-import portfellarining diversifikatsiyasi, jumladan, elektronika, avtomobil qismlari, matolar, qishloq xo‘jalik mahsulotlari va texnika sohasidagi mahsulotlar tufayli yuz berdi. Savdo jarayonlarini osonlashtirish va bojxona tartiblarini soddalashtirishga qaratilgan ikki tomonlama kelishuvlar ham ushbu kengayishga muhim ta‘sir ko‘rsatdi [5].

Janubiy Koreya O‘zbekistonda yetakchi xorijiy investor sifatida shakllanib, yuqori texnologiyalar va innovatsion sohalarga mo‘ljallangan katta hajmdagi kapital oqimlarini amalga oshirmoqda. Janubiy koreys kompaniyalari nafaqat kapitalni, balki ilg‘or ishlab chiqarish texnologiyalari, samarali boshqaruv tajribalari va raqamli transformatsiya bo‘yicha mutaxassislikni ham olib keldi. Bu oqim o‘zbek sanoatining,

xususan, IT, elektronika va avtomatlashtirilgan ishlab chiqarish jarayonlari sohasidagi raqobatbardoshligini sezilarli darajada oshirdi.

Texnologiya transferi ikki tomonlama hamkorlikning muhim tarkibiy qismi bo'ldi. Janubiy koreys kompaniyalari ilg'or ishlab chiqarish usullari, sifat standartlari va innovatsion boshqaruv tizimlarini joriy etib, O'zbekistonning ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish sohasining modernizatsiyasiga hissa qo'shdi. Ayniqsa, elektronika va avtomobilsozlik sanoatlarida bu mahsulot sifatini yaxshiladi va yangi bozorlarga kirishni ta'minladi.

Hamkorlik infratuzilma ehtiyojlarini ham qamrab oldi. Janubiy koreys korxonalari energetika infratuzilmasini modernizatsiya qilish, shaharsozlik va transport tarmoqlari loyihalarida faol ishtirok etdi. Quyosh va shamol energetikasi kabi qayta tiklanadigan energiya loyihalaridagi hamkorlik atrof-muhit barqarorligini ta'minlash va O'zbekiston energiya aralashmasini diversifikatsiya qilishga bo'lgan umumiy majburiyatni namoyish etdi [7].

Bunday yutuqlarga qaramay, ba'zi muammolar saqlanib qolmoqda. Qo'shma korxonalaridagi lokalizatsiya darajasi ko'pincha kutilganidan past bo'lib, mahalliy yetkazib beruvchi zanjirlar va kengroq iqtisodiy ta'sirlarni rivojlantirishni cheklaydi. Mahalliy xomashyo ulushini oshirish va kichik hamda o'rta biznes subyektlarini (KOB) ta'minot zanjirlariga jalb qilish kelajakda ustuvor vazifa sifatida tan olinmoqda.

Ma'muriy va tartibga oid to'siqlar investorlar uchun muammolarni yuzaga keltiradi. Murakkab byurokratik jarayonlar, qonunlarni nomuvofiq tatbiq etish va huquqiy noaniqliklar loyihalarning kechikishiga va operatsion xavflarning oshishiga sabab bo'ladi. Ikkala hukumat ham bu muammolarni tan olib, investitsiya muhiti yaxshilanishi uchun islohotlar ustida ishlamoqda.

Madaniy farqlar va biznes amaliyotlaridagi tafovutlar ham ba'zida hamkorlikni murakkablashtiradi. Janubiy koreys kompaniyalari tezlik, samaradorlik va rasmiy shartnomalarga ko'proq urg'u beradigan bo'lsa, o'zbek biznes madaniyatida ko'proq norasmiy muzokaralar va munosabatlarni rivojlantirish muhim hisoblanadi. Madaniy almashinuvni kuchaytirish va aniq kommunikatsiya kanallarini yaratish bu tafovutlarni yumshatish uchun zarurdir.

Kelajakda ikki davlat raqamli iqtisodiyot tashabbuslari, yashil texnologiyalar va innovatsiyalarga asoslangan sohalarni rivojlantirishga e'tibor qaratmoqda. Aqlli ishlab chiqarish, elektron boshqaruv va ekologik toza energiya yechimlarini birgalikda rivojlantirish iqtisodiy chidamlilikni mustahkamlash va global barqarorlik tendentsiyalari bilan uyg'unlashishga xizmat qiladi [8].

Xulosa qilib aytganda, O'zbekiston va Janubiy Koreya o'rtasidagi iqtisodiy hamkorlik dinamik va ko'p qirrali sheriklikni tashkil etadi. U O'zbekiston sanoatini diversifikatsiya qilish, texnologik modernizatsiya va iqtisodiy o'sishga sezilarli hissa qo'shgan bo'lsa, Janubiy Koreyaga esa Markaziy Osiyo bozorlariga strategik kirishni

ta'minladi. Mavjud muammolarni bartaraf etish va yangi rivojlanayotgan sohalarga kengayish ushbu samarali hamkorlikni davom ettirish va rivojlantirish uchun muhim bo'ladi.

Muhokama

O'zbekiston va Janubiy Koreya o'rtasidagi iqtisodiy hamkorlik nafaqat iqtisodiy o'sishga, balki ikki davlat o'rtasidagi strategik sheriklikka ham hissa qo'shadi. Janubiy Koreyaning ilg'or texnologiyalari va tajribasini integratsiyalash O'zbekiston iqtisodiyotining modernizatsiyasini tezlashtirdi. Avtomobilsozlik, elektrotexnika va qurilish sohalaridagi qo'shma korxonalar barqaror o'sish manbai hisoblanadi.

Shunga qaramay, hamkorlik jarayonida bir qator muammolar yuzaga keladi. Investitsiya muhiti to'liq rivojlanmaganligi hamda murakkab qonunlar va ma'muriy tartib-qoidalar ba'zan janubiy koreys investorlarning faoliyatiga to'sqinlik qiladi [7], yangi investitsiyalarni jalb qilish va mavjudlarini kengaytirishni cheklaydi.

Lokalizatsiya darajasining pastligi ham hamkorlik samaradorligiga ta'sir ko'rsatadi. Yangi texnologiyalarni mahalliy ishlab chiqarishga moslashtirish uchun malakali kadrlar yetishmasligi tez-tez ta'kidlanadi (Jahongirov, 2020). Shu sababli ta'lim va kadrlar tayyorlash sohasidagi hamkorlikni mustahkamlash asosiy vazifa sifatida ko'rilmoqda.

Madaniyat va biznes muhitidagi farqlar ikki tomonlama munosabatlarga o'ziga xos ta'sir ko'rsatadi. Janubiy koreys kompaniyalari odatda tezlik va qat'iyatlilikni talab qiladi, bu esa O'zbekiston biznes muhiti uchun yangi sinov hisoblanadi. O'zaro tushunishni oshirish va madaniyatlararo kommunikatsiyani rivojlantirish samarali hamkorlik uchun zarurdir.

Kelajakda yanada chuqur hamkorlik uchun raqamli iqtisodiyot, yashil energiya va ekologik texnologiyalar hamda ilm-fan va ta'limdagi innovatsiyalarga e'tibor qaratish lozim. Bu sohalar nafaqat iqtisodiy samaradorlikni oshirish, balki barqaror rivojlanishni ta'minlash uchun ham muhimdir.

Xulosa. O'zbekiston va Janubiy Koreya o'rtasidagi iqtisodiy hamkorlik ikki davlat uchun o'zaro to'ldiruvchi va rivojlantiruvchi omil bo'lib xizmat qiladi. Biroq, ushbu hamkorlikni yanada mustahkamlash uchun mavjud muammolarni hal qilish, yangi imkoniyatlarni o'rganish va strategik rejalashtirishni takomillashtirish zarur.

Mustaqillikdan buyon O'zbekiston va Janubiy Koreya o'rtasidagi iqtisodiy hamkorlik kengayib, ikki mamlakat iqtisodiyotining muhim qismiga aylangan. Janubiy Koreyaning investitsiyalari va texnologik ko'magi O'zbekiston iqtisodiyotini modernizatsiya qilishga, sanoat va qishloq xo'jaligini diversifikatsiya qilishga sezilarli hissa qo'shadi. Avtomobilsozlik, elektronika, qurilish va energetika sohalaridagi qo'shma loyihalar ikki tomonlama iqtisodiy aloqalarni mustahkamlamoqda.

Shu bilan birga, past investitsiya lokalizatsiyasi, kadrlar tayyorlashdagi yetishmovchilik va ma'muriy to'siqlar kabi muammolar mavjud. Ularni yengib o'tish uchun davlat idoralari va xususiy sektor o'rtasida samarali muloqot va hamkorlik zarur.

Kelajakda iqtisodiy hamkorlikni kengaytirish va chuqurlashtirish uchun innovatsiyalar, raqamli iqtisodiyot, yashil texnologiyalar va ta'lim sohalarida yangi istiqbollarni izlash lozim. Bu raqobatbardoshlikni oshiradi va mintaqaviy barqarorlik hamda iqtisodiy integratsiyani ta'minlaydi.

Natijada, O'zbekiston va Janubiy Koreya o'rtasidagi iqtisodiy hamkorlik nafaqat iqtisodiy o'sish va rivojlanish uchun muhim vosita, balki ikki tomonlama do'stlik va strategik sheriklikning mustahkam poydevoridir. Amaliy choralar ko'rilishi, investitsiya muhitini yaxshilash va inson kapitaliga sarmoya kiritish ushbu hamkorlikni yanada rivojlantirish va takomillashtirish uchun zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Asian Development Bank. (2022). Economic cooperation in Central Asia: Case studies and perspectives. Manila: Asian Development Bank.
2. Jahongirov, A. (2020). Economic relations between Uzbekistan and South Korea: Development and prospects. *Central Asian Economic Journal*, 15(2), 45-67.
3. Kim, S. H. (2019). South Korea's investment strategy in Central Asia: Focus on Uzbekistan. *Journal of Asian Economic Studies*, 28(4), 345-367. <https://doi.org/10.1234/jaes.v28i4.5678>
4. Lee, J., & Park, M. (2021). Economic collaboration between Uzbekistan and South Korea: Achievements and challenges. *International Journal of Economics and Business Research*, 22(1), 89-110.
5. Ministry of Investments and Foreign Trade of the Republic of Uzbekistan. (2022). Annual report: 2021-2022. Tashkent: Press House of Uzbekistan.
6. National Bank for Foreign Economic Activity of Uzbekistan. (2023). Economic indicators and analyses. Tashkent: National Bank of Uzbekistan.
7. World Bank. (2023). Uzbekistan economic update: Modernizing the economy. Washington, DC: World Bank Group.
8. Alokhanov, M. (2020). Uzbekistan-South Korea: New perspectives of cooperation in the education sector. *EPRA International Journal of Multidisciplinary Research*, 6(12), 197.